

הכלכלנים אינם אלא עובדי־אלילים, טוענת הכלכלנית בעלת הגישה המהפכנית החדשה לחיסול האינפלציה במשק

הבנו קורבן לאלים!

זו כ־70 מיליארד ל"י, יותר מפי שלושה מכפי שהיא מוציאה לשכר! סכום זה מהווה כ־25% מתקציב המדינה, בניגוד ל־6.7% שמהווה השכר ממנו.

פירוש הדבר שחיסכון של 1% על חשבון מחיר הסחורות, שווה לחסכון של 3.5% על חשבון השכר. דבר זה בילבד עושה את החיסכון על חשבון מחיר הסחורות יותר אנטיא־אינפלציוני מאשר החיסכון על חשבון השכר. לא מדובר כאן על קניית פחות סחורות. מדובר על עמידה על מחירים שני סחורות אלה.

אין שום סיבה שהממשלה, שהיא קונה יחידה כליכך גדולה, והקונה כרבע מכל הקניות במשק, תשלם בסוף השנה 50%-40% יותר בעד אותה כמות של מוצרים ושרר תים מכפי ששילמה בהתחלת השנה, אם אינה רוצה. היא תוכל למלא את המיצוה של עמידה על המחיר, ולא לשלם כל מחיר שנדרש, ביתר קלות מאשר עקרות־בית, שמהן היא דורשת זאת.

אין כל סיבה שהממשלה לא תעמוד לפחות באותו תוקף על מחירי הסחורות כפי שהיא עומדת על גובה השכר של עובדיה!

ממשלת ארצות־הברית אינה קונה היום באופן מוצהר מספקים המעלים את מחיריהם מעל 5% לשנה. זאת ועוד. התשלומים שבביל סחורות ומוצרים הרבה יותר אינפלציוניים מאשר התשלומים לעובדים, כי הם מתחלקים בין מיספר מועט של ספקים. סכומים הרבה יותר גדולים מתרכזים בידיים הרבה יותר מועטות — מאשר במיקרה השכר, דבר המהווה גם בצד הביקוש גורם אינפלציוני ביותר.

מחירי הסחורות מוצמדים ב־100% אינפלציה, בעוד שהשכר של עובדי־המדינה, וגם של עובדים אחרים מוצי מד רק ב־70%. המחירים המוגדלים גם משולמים מייד, בעוד שהשכר המוגדל של עובדי־המדינה צריכים לחכות שישה חודשים.

כל הדברים האלה ביחד עושים את ההוצאה לקניות לאין ערוך יותר אינפלציונית מאשר השכר.

קו ברילב עוקי

אן אנו באים לתכונתו האינפלציונית ביותר של תקציב־המדינה. בזמן האחרון אנו עדים לכך שהגירעון לא גדל, והאינפלציה בכל זאת דוהרת. דבר שהכלכלנים מתקשים להסבירו.

השכר תופעה זו טמון בתכונה האינפלציונית ביותר של תקציב המדינה והוא: עשיית ריווחי־אינפלציה על חשבון התקציב. דבר זה הוא יותר אינפלציוני מאשר גודל התקציב או הגירעון שלו.

ספקי המדינה וקבלניה מקבלים את התשלומים עבור המוצרים והשירותים. שהם מספקים. צמודים ב־100% לאינפלציה, וללא הפרשי־זמן בין עליית המחירים והתשלומים. סביר להניח שהם מממנים עבור חומרי־הגלם, הרנטה וכו', עבור הריבית לא תמיד — גם תשלום צמוד לאינפלציה ב־100%, ולכן על הגורמים האלה אין הם מרוויחים רווחים אינפלציוניים.

אבל לעובדיהם הם ישלמו בעד ההתייקרויות רק בעוד ששה חודשים, וגם אז רק 70% של התייקרויות אלה. אין ספק שנעשים כאן על־ידי הספקים והקבלנים האלה ריווחי־אינפלציה גדולים, על חשבון תקציב־המדינה וביגלל תוספת־היוקר המאוחרת והמקוצצת.

כדי שריווחי אינפלציה אלה ייווצרו, אין צורך בגרעון תקציבי. ריווחי אינפלציה האלה הופכים במהרה לחור. כיום מכורים המד בכך שההוצאה השחורה הוא כמרכז הדהירה המטויה רפת של האינפלציה. אבל גם אם הם לא הופי כנים זהו שחור, הם מופיעים בשוק כמכחי קנייה עצום, דבר הרוחף את המחירים למעלה. אבל ראינו את הדבר במקרה של קבלני קו ברילב. הוא נכון גם לגבי קבלנים וספקים אחרים, אולי לא באותה מידה, אבל במידה מספקת.

אם הממשלה רוצה ברצינות להילחם באינפלציה, היא חייבת לדאוג רוצה ובראשונה שתקציבה לא יהיה מקור לעשיית ריווחי־אינפלציה. זה התקציב שלה. והיא שולטת בו, והדבר הוא בהישג ידה.

האמצעים העיקריים למטרה זו הם עמידה על מחירי הקניות ותשלום תוספת־יוקר מלאה לעובדי המשק. הפסקת התהליך של יצירת רווחים על־חשבון התקציב אינה דורשת "קורבנות". החיר פך הוא הנכון. הוא דורש הגברת השיוויון במשק בין הכנסות שבוים וזא־שכירים, וזה ההיפך הגמור מ"קורבן".

יהודית אלכסודר

התקציב המיועדים לקיצוץ אפשר להקריב את שני הקורבנות — התקציב והשכר — במכה אחת.

אך מה אומרים המיספרים? בתקציב המדינה לשנת 1979, שכרם של עובדי־המדינה האזרחיים הסתכם ב־20 מיליארד ל"י. סכום זה מהווה כ־6.7% מכל התקציב. שכידוע עומד על 304 מיליארד ל"י — וזה בלי התקציב הנוסף. יש עוד

לציין ש־20 מיליארד ל"י אינו השכר נטו, וגם לא השכר ברוטו, אלא מה שנקרא "עלות השכר", הכוללת מילבד המיסים ותשלומי־חובה גם את התשלומים הנלווים של המעביד. שכר הברוטו יותר נמוך מזה, שלא נדבר על השכר נטו. נוסף לכך, שכר זה מתחלק בין יותר ממאה אלף עובדי מדינה. פירושה של דברים אלה:

- 93.3% של התקציב הולך למטרות אחרות, ולא לשכר של עובדי־המדינה.
- אם המדינה תפטר את כל עובדיה, את כל הפקידים הניחודיים והלא־ניחודיים, את כל הרופאים והאחיות, את כל השוטרים והסוהרים

הרווחים האינפלציוניים של ספקי הממשלה וקבלניה הופכים להון שחור ומדובנים את האינפלציה

ואת כל המורים והגננות, היא תחסוך לא יותר מן הגרעון השנתי שלה. (זה הפתכס בערך כ־12 מיליארד ל"י בשנת 1978, כאשר שכר עובדי המדינה הסתכם גם כן ב־12 מיליארד ל"י).

בנאים אלה אי־אפשר לתעון שחסכון בתקציב על־חשבון שכר עובדי־המדינה יפגע באינפלציה, אפילו בצורה המינימלית ביותר. ביגלל חלקו הקטן של השכר בתקציב המדינה. גם הסכום האבסולוטי, וגם באופן יחסי, הרי עליה ריאלית בשכרם של עובדי המדינה לא תגביר את האינפלציה, והירידה הריאלית בשכרם לא תקטין אותה. הוא פשוט לא רלוונטי לאינפלציה בכלל.

ואם עוד ניקח בחשבון שכל השכר הזה מתחלק בין יותר ממאה אלף עובדים, הרי כרוך שהשפעתו במשק היא מינימלית.

המדינה כעקרת־בית

א כן הדבר כאשר אנו מסתכלים על הוצאות הממשלה לקניותיה. קניית מוצרים ושרותים הדרושים לה למילוי תפקידה. לפי התקציב השוטף ל־1979, הממשלה תוציא למטרה

לם האינפלציה גועש ורועש סביבנו. נחשולים אדירים של עליות־מחירים מציפים אותנו. אין אנחנו מספיקים להתאושש מן האחד, וכבר השני עובר על ראשנו.

האנויה של המשק כושלת על הגלים. ההגה ניוק מן הנפילות התכופות לתוך השקעים הנוצרים בעיקבות הנחשולים. ואין יודעים איך לטובב אותו ולכוונו אל גמל־מבטחים של העצמאות הכלכלית, הצמיחה המשקית והעלייה ברמת־המחיה.

כמו יונה הנביא

ה שנוכל להשיט את האנויה אל אותו נמל, יש קודם כל להשקיע את הגלים; דהיינו: להוריד את קצב עליית המחירים לרמה סבירה, שתאפשר לנו שוב לנשום חופשי, ולראות אופקים רחוקים יותר מאשר את המחור.

אך נוכח אליהם הזועם, נוצרת אמונה בין נוסעיה הנפחדים של האנויה. אמונה לפי כל כנדי האמונות שבאגדות, האומרת שיש להקי ריב קורבן לאלים הזועמים. הים דורש את קורבנו כדי לשקוט — דוגמת יונה הנביא.

ברור בכל האגדות שהקורבן לכשעצמו הוא טוב. הקרבת קורבן תמיד תציל את המצב, כמו איפיגניה בסארוס. אין צורך לשאול מה ולמה. זה מובן מאליו — כמה שהקורבנות קשים ורבים יותר, המצב ישתפר מהר יותר.

השאלה היחידה הנוטרת היא את מי אנו יוש להקריב. ברוב האגדות, הקורבן המועיל צריך להיות האובייקט הרע, מלא החטא והמוזמות. לפי כלכלנים רבים, כוהני האלים הרגועים, אובייקט זה הינו השכר. (ביחוד שכרם של עובדי הציבור).

שכר זה הוא שצריך לשמש קורבן עולה — יותר נכון יורד — על מיוזב טובת־המשק כי, כידוע, עליית השכר היא שורש כל רע. היא גורמת, באגדה הכלכלית שלנו, גם לאינפלציה, גם למיתון, גם לגרעון במאוזן התשלומים ועוד. בקיצור, אין בעיות במשק שלא נגרמות על־ידי שכר־העובדים, ולכן יש להקריב אותו.

ברור לגמרי, למשל, שככל הארצות שבהן הקריבו כבד את השכר כימעת לגמרי, הרי הכל שפיר. כגון: הודו, מצריים וכו'. מי שמע על אינפלציה בצ'יילי וכארגנטינה?

סוג אחר של כלכלנים תומכים דווקא בהקרבת הטוב שבמשק, בהתאם לאגדות שבהן מקריבים את התום והטוהר. כגון: הייצור המקומי, תוצרת־הארץ, שיש להחליפה בייבוא זול, וכו'. או שהם בעד הקרבת שניהם — הטוב והרע — ליתר ביטחון.

קורבן פופולרי אחר הוא, כעיני רוב סוגי הכלכלנים — תקציב המדינה. יש להקטינה לקצו ולצמקו, ולספק כוח את תיאמונה האיום של מיפדת האינפלציה, שכידוע זכ, אוהבת מאד לאכול תקציבים, וכאשר היא תשבע מתקי ציבים, היא תירגע לבטח.

קיצוץ גביר אינפלציה

ת הפולקלור, אך מהי המציאות? תהליך האינפלציה עצמו הוא הדרוש להם, הפיתוח והתפוקה הם קרבן דווקא נגדיל קורבנות אלה באופן מדיניות כלכלית — תיעצר האינפ

נות הרבה יותר היא שמכוון קרבה והתקציב הם קורבנות של האינפלציה והגברת הקרבתם רק האינפלציה עצמה!

גמה, את תקציב־המדינה, מכל הכיוונים את הטענות שיש לקצץ בערך הריאלי של י להאיש את תהליך האינפלציה, הטוענים וציעים שהסעיפים הראשונים, שהם מועדמים צריכים להיות שכר עובדי־המדינה, קיצבאות וסובסידיות למוציא־הטוב.

צור, הם טוענים גם לקצץ בתקציב וגם להשתמש צור זה כאמצעי להורדת שכרם ורמת־חיהם של ייצרניו ושכבות נוקות אחרות.

משמ פיתרון אידיאלי, לכל מי שמאמין שגם הקיצוץ קציב המדינה וגם ההורדה ברמת־חיהם של העובדים ישהם שיביאו את הישועה. בלסקציה "טובה" של סעיפי

